

dog grund til forhåbninger om gunstige virkninger også af Nordek.

Da EFTA blev til, hentede de nordiske lande 13 pct. af deres import inden for Norden mod nu 20 pct. De nordiske lande eksporterede 1959 for 4,2 milliarder sv.kr. til hinanden og i 1968 for 13,9 milliarder. Danmarks, Norges og Sveriges eksport til de nordiske lande tredobledes i EFTAs første ni år, og Finlands eksport til det øvrige Norden er femdoblet, siden Finland sluttede sig til EFTA.

„Så har samarbejdet via EFTA varit av genomgripande betydelse för levnadsvillkoren för människorna i Norden. Glömda är de farhågor som många hyste och uttalade för tio år sedan“.

Denne udvikling i frihandelens tiårsperiode har knyttet de nordiske lande fastere sammen. Handelstallene viser, fortsatte Palme, „att integrationen redan gått så långt att det ter sig orealistiskt och oacceptabelt att resa nya tullmurar mellan de nordiska länderna och att bryta sönder det nordiska samarbetet. Det finns inte längre någon återvändo, och ingen önskar heller någonting sådant“.

Palme om Toldunionen.

Det var fra svensk side, kravet om toldunionen var blevet fremført med størst energi. Palme begrundede det således:

„Syftet med tullunionen är att utnyttja och förstärka frihandelns resultat och möjliggöra en effektivare anpassning av produktionsresurserna. Detta blir i takt med den tekniska utvecklingen allt mer nödvändigt. En av förutsättningarna för denna anpassning av resurserna är att skapa så långt som möjligt gemensamma konkurrensförutsättningar. En fortsat frihandel utan gemensam tullunion skulle rubba dessa förutsättningar“.

Det standpunkt, Palme her forfægtede, var det samme, som Ohlin så skarpt markerede under 1969-sessionen. (se side 14), og som forklarer den svenske iver for en toldunion. Palme var dog klar over, at „en tullunion kan naturligtvis inte genomföras över en natt“. Det har været nødvendigt at tage hensyn til overgangsvanskelighederne. Men „det finns självfallet en gräns för hur långt man i dette åveende kan gå. En tullunion bör inte rimligen se ut som en schweizerost“.

Målet er en fælles nordisk næringspolitik.

Men, fortsatte Sveriges statsminister, samarbejdet sigter videre end til blot at skabe fælles konkurrenceforudsætninger. „Tullunionen lægger den faste grunden, men ensam utgör tullunionen inte ett tillräckligt instrument för att förverkliga våra långsiktiga mål. Trycket kommer inte bara utifrån — tendenser till ökad koncentration och större enheter är lika starka inom Norden som någon annanstans“. Målet måtte være at skabe en udvikling i hele Norden, en samlet nordisk regionalpolitik, en fælles nordisk næringspolitik. „I detta syfte skall altså tullunionen och fonderna samverka. Tullunionen skapar grunden för en fast samverkan. Den gemensamma finansieringen bygger under strävanderna att skapa en långsiktigt bärkraftig ekonomisk utveckling.“

Tullunionen ger en højre grad av sikkerhet for både næringsliv og myndigheder når de skall planera for framtiden. Tullunionen tillsammans med de åtaganden som länderna gör på andra områden markerar nödvändigheten av samarbete för att lösa de problem och utnyttja de möjligheter som vi står inför i framtiden. Nordekinnebär att de nordiska länderna gör klart att de tror på sin förmåga till framsteg och utveckling, på sin förmåga att gemensamt forma sin framtid. Det är sannerligen inte bara en fråga om ekonomi — det är ett politiskt uttryck för idén om nordiskt samarbete“.

Gunnar Lange om fremtidsperspektivet.

Den svenske handelsminister Gunnar Lange fremhævede som sin regeringchef især det videre perspektiv, under hvilket det nordiske økonomiske samarbejde bør betragtes. Hovedopgaven for de nordiske lande er at opretholde deres økonomiske tilvæksttakt og deres internationale konkurrenceevne. Den af forskningens og teknikkens landvindinger muliggjorte produktionsstigning bevirker imidlertid, at de mere og mere bliver afhængige af eksportmarkederne. For at kunne hævde sig her gælder det for de nordiske industrier om at få et forspring hvad angår produkter, tilvirkningsprocesser og udviklingsplanlægning. Evnen til at erhverve, udvikle og anvende kundskaber om teknik, markeder og administration bliver derfor en stadig vigtigere konkurrencefaktor. „Kunnandet blir en begärlig export-“